

og kemur at mennast positivt, altsó fær positivt úrslit.

Tað er ikki altíð lætt at hjálpa hesum næmingum, men vit eru noyð til at taka eina stóðu og t.d. siga, at vit vilja kanna næmingin frá einum psykoanalytiskum sjónarmiði.

Einum sosialpsykologiskum sjónarmiði einum politiskt/figgarligum sjónarmiði.

Tá valt verður at kanna næmingin út frá einum psykoanalytiskum sjónarmiði, so er tað sjálvandi tí, vit vita, at 6 tey fyrstu liviárinu eru av alstórum týðningi, og her fer persónleikameningin fram. Bornini eru 7 ára gomul, tá tey koma í skúla, og er tað hetta «fundamentið», lærararnir skulu byggja á. Barnið kann hava havt trupulleikar í hesum tíðarskeiði, sum fyrst koma til sjónar, tá barnið er komið í skúla.

Kanna vit næmingin út frá einum sosialpsykologiskum sjónarmiði, so verður hugt at teimum bólkum, sum hava týðning fyrri barnið. Teir verða nevndir «primær- og sekundær»bólkur. Við «primærbólkar» skilja vit teir bólkur, har fólk eru, ið hava samband við hvønn annan dagliga, men teir kunnu verða «primærir» í ymiskum týðningi. Hesir bólkur eru grundleggjandi fyrri skipan av sosialum eginleikum og «idealum» hjá barninum. «Primærbólkurin» hjá barninum tey fyrstu liviárinu er vanligi familjan og spælinir. Teir bólkur, ið barnið kemur í samband við, tá tað kemur í skúla, nevna vit «sekundærbólkar». Floksfelagarnir verða tí vanligi ein «sekundærbólkur» fyrri barnið, tá tað kemur í skúla.

Orsøkin til, at vit velja

Orsøkin til, at vit velja at kanna næmingin út frá einum politiskt/figgarligum sjónarmiði er, at tær samfelagsligu umstøðurnar hava verið við til at broyta umstøðurnar hjá familjuni í dag.

Dømi kann takast um bóndasamfelagið, har bornini, frá tí, tey vóru heilt smá, vóru eitt náttúrligt lið í arbeiðinum. Hyggja vit síðan at idnaðarsamfelagnum, so missa bornini hesa stóðu. Hetta hevur víðvirka til, at stóðan hjá familjuni móttvegis børnunum, frá at læra bornini og tey ungu arbeiðshættir, nú heldur er at sosialisera tey til vaksintilveruna gjøgnum abstraktar normar, virði og hugtøk.

Hetta ljóðar alt sera gott, men áðrenn farið verður í gongd við slíkt, má næmingurin eygleiðast í flokkinum, samrøður mugu verða við flokslæran, kunnleiki má fá-

ast til undirvisingina og til viðurskiptini á skúlanum, eisini má ein seta seg inn í ávíst ástøði. Tá alt hetta er gjørt, kann meting fara fram, og síðan kann farast í gongd við at gera itøkilig uppskot at hjálpa næminginum við.

Hetta hevur við sær, at lærarin t.d. kann fáa at vita, hvørjum stóði næmingurin er á og hvørja «begreivsverð» næmingurin hevur. Á henda hátt kann skjótt eitt samskipti millum lærara og næming koma í lag, sum ger tað lættari fyrri næmingin at koma í samband við onnur.

Stór móttøða hevur verið móti kanningum og journaliseringum av næmingum, men sum heild er hetta neyðugt fyrri at seta røttu tiltøkini í verk, fyrri at menna tarnaða næmingin. Nýta vit ikki røttu nevnið fyrri brekini, kann gerast trupult at tosa um tað sama, og stórar mis-

skiljingar kunnu fara fram, ið hava álvarsligar avleiðingar. Vit mugu ansa eftir, at vit ikki verða so «human» við ikki at nýta røttu nevnið, at vit als ikki fáa arbeið.

Tað skal to verða sagt beinanvegin, at sum lærari ella serlærari mást tú eisini duga at siga, at hetta er ikki mitt øki, tí ein «kvalifikatió» er eisini at «vurdera», at hetta er ikki mitt øki, men t.d. trupulleiki hjá einum «psykologi» ella «fysioterapeuti» at taka sær av. At halda, at ein dugir alt, er nevniliga «ókvallifiserað».

Alt hetta krevur sjálvandi nógvá tíð, sum hevur við sær, at tað krevur nógván pening, men spurningurin er, um vit hava ráð at lata vera, tí samfelagið hevur brúk fyrri «harmoniskum» børnunum, og skúlatrupulleikar eru í síðsta enda samfelags-trupulleikar.

Skal dragast samanum, so siggja vit, at forøyski fólkaskúlin hevur nógván og stórar trupulleikar at dragast við bæði hug-sjónarliga, politiskt, figgarliga og sosialt.

Men skulu vit fáa eina serundirvising- og ser-námsfrøðiliga skipan í lag, sum kann gagna næmingunum, ið hava brúk fyrri henni, so mugu allir partar koma ásamt um, at einum ella tveimum lærarum á hvørjum skúla nyttar einki at «missionera», men vit mugu arbeiða við «felagsforstálsis». Hetta krevur, at ein «holdningsbrotying» fer fram á skúlanum.

Teir lærarar, sum fáa tarnaðar næmingar um hendi, vita, at teir mugu verða tann drivandi parturin og mugu hesir lærarar stuðlast fakliga, moralskt, fyriskipanarliga o.s.fr.

Skulu vit fáa eina serundirvising- og ser-námsfrøðiliga skipan í lag, sum kann geva næmingunum, ið hava brúk fyrri henni, so mugu allir partar koma ásamt um, at einum ella tveimum lærarum á hvørjum skúla nyttar einki at «missionera», men vit mugu arbeiða við «felagsforstálsis». Hetta krevur, at ein «holdningsbrotying» fer fram á skúlanum.

At enda vil eg siga, at ynskilið hevði verið, at skúlaskipanin sum heild fekk meiri «ressoursir» at ráða yvir á ymiskan hátt, og í fyrstu syftu ein «um-prioritering» fór fram av teimum, vit hava. Tað visir seg at vera ringt at fáa politikararnar at skilja hetta. Orsøkirnar til hetta kunnu vera ymiskar, t.d. duga vit ov illa at «argumentera» ella hava teir ov litið innlit í skúlapolitik.

Eitt skal to verða gjørt ollum greitt, at bert lærarar, sum sjálvir trívast, eru forir fyrri at stimbra teimum tarnaðu næmingunum.

Maud Benjardogg

